

Med disse Par Ord skal jeg altsaa anbefale det af min ærede Kollega og mig stillde Forslag om, at Ordet „Gæder“ skal optages efter Ordet „Køer“. Dernæst har det samme ærede Medlem og jeg stilt os fra Udvalget, for saa vidt dette har foreslaaet, at Ordene „eller grændse til“ i sidste Stykke af § 11 skulle gaae ud. Vi ere nemlig af den Mening, at skal Veifreden brydes, og skal det indrømmes, at Kreaturer maa kunne komme ind paa Veie, som gennemskjære Marker, uden at optages, saa er der ingen Grund til ikke at give de Mænd, der have Marker, som grændse til en Veie, den samme Ret som dem, hvis Mark gennemskjæres af en saadan. Det er aabenbart, at denne Bestemmelse, der gaar ud paa at indrømme Lodbetere Frittgælle for at faae deres Kreaturer optagne, naar de komme ind paa Veiene, ligefrem er i Fævd af de større Eiendomsbestidere, de mindre Lodbetere ville i Grunden slet ikke faae nogen Nytte deraf. Den Hovednytte, som de større Jordbrugere ville faae deraf, bestaar i, at de, navnlig hvor der haves løsgaaende Drift, naar deres Kreaturer skulle over fra Marken paa den ene Side af Veien til Marken paa den anden Side, kunne drive samtlige deres Kreaturer tværs over Veien og saaledes let faae dem over paa den anden Mark, hvortil det uinegtigt er forbundet med Vanskelighed, naar de skulle drive dem gennem Vedene eller over de Obergangsteder, som af Veivæsenet ere lagte over Veiene. For den mindre Jordbruger har denne Væmpelse dertilmod ikke det Mindste af Betydning, thi den løsgaaende Drift, som den mindre Jordbruger har, omfatter kun et Antal af 10, 12 eller 16 Kreaturer, og disse kunne med den allerførste Letthed ad Obergangsteder drives fra den ene Side af Veien over til den anden, og ere Kreaturerne tværed, saa er det jo almindelig Skik og Brug, at de bindes sammen, paa hvilken Maade de ligesaa let kunne føres ad Obergangen over paa den anden Mark. Det er saaledes min Anskuelse, at det vil være overordentlig behageligt for de store Eiendomsbestidere at kunne faae Lettighed til, med det Samme, de drive Kreaturerne over paa Marken paa den anden Side af Veien,

at benytte Græsset i Grøften paa Veien eller Chausseen, hvad der slet ikke kan undgaaes ved denne Tillæbelse. Dertilmod er det en stor Gene for Mænd, der have deres Marker grændsende op til Veien, navnlig naar de have to andre Lodbetere til Naboer, som have Marker paa den anden Side, at medens disse to Lodbetere have Ret til at drive deres Kreaturer over Veien, saa har den Lodbeter, der ligger indelemmet mellem dem, ikke denne Ret, hans Kreaturer blive fra optagne, naar de maa finde i Grøften eller paa Veien. Derfor er det min Anskuelse, ligesom det er min ærede Kollegas, at den Forandring ved Bestemmelsen, der er stillet i Folkeetinget ved Tilføielse af Ordene: „eller grændse til“ bør blive staaende. Yderligere tror jeg ikke, at jeg foreløbig behøver at begrunde vor Anskuelse, og jeg skal derfor blot tillade mig at anbefale Thinget, at, hvis Bestemmelsen skal blive staaende, den da beholder den Form, som den har faaet i Folkeetinget, saaledes at den ogsaa kommer til at omfatte dem, hvis Lodder kun grændse til Veien. Dernæst kommer jeg til Endringsforslaget under Nr. 6, der er stillet af mig alene. Det gaar rigtig nok i en hel modsat Retning, thi det gaar ud paa at lade hele det sidste Stykke af § 11 udgaa. Det var allerede min Overbevisning ved Sagens Behandling her i Thinget første Gang, vi havde den for, at, naar det først er gjort den Indrømmelse, at Folk kunne lade deres Kreaturer drive over Veien fra den ene Mark til den anden, eller naar det overhovedet kan taales, at Kreaturer under noget omstændigt Forhold komme paa Veiene, uden at optages, saa er egenlig slet Veifreden dermed tilintetgjort, men naturligvis er den i endnu højere Grad tilintetgjort, naar ogsaa de Mænd, hvis Lodder blot grændse til Veien, kunne lade deres Kreaturer komme paa Veien, saa eksisterer der ikke mere Veifred i Danmark, thi vi kunne ikke tænke os et eneste Tilfælde, hvortil ikke en Veie enten gennemskjæres en Mark eller begrændses af Marker. Selv med de Garantier, som ere anførte her, og som efter min Mening ikke ville have det Mindste af Betydning, vil Veifreden være fuldstændig ødelagt, der vil ikke være